

ЖЕНТИ, АНЖИА ЗИ ЛІТЕРАТУРА.

Nr. 13.

MERCURIU, 30. MARTIE

1855.

А Т А К 8 Л Е 8 П А Т О Р I E L.

Descripc de zn Moldo-Romъn.

Евпатория 16 (28) Февр. 1855.

До о епохъ не кънд се дicsват интереселе че-
ле mai тари а Европеи, че аз а статорпічі ші війто-
роа Молдовеи, патріотылі пеатърнат из есте
еррат а нетрече до тръндъвие ка спектатор dramei
съпцероасе, спре а се фолосі de ресътатыл, че ea
ва продъвче. Довългіт de ачесте рефлексії, де каре
mai пainte de mine с'ав пътровис yn стрългіт
Молдаван, че квпрінде астъзи постъл de шеф ал
статълі тацор до арміяи М.. С. Омер-Паша,
змъгъндът до 21. Ноемвріе 1854 din згомотъл
Іапългі, ам дикълекат, ам трекът Довърреа, Бал-
канії, Шевла ші ам ацвпс я Варна до пост
de Канітап до статъл тацор, съв ordinul язі Мах-
ліс-Паша. До 6. Феврваріе ni-am жтваркат пе
ваноръл Енглез къз елісе паміт Жъра, къз пътереа
de 450 кai, кареле пътвеа 11 тіле Енглезе пе о
оаръ. Къз yn тімп de ацвпс фаворавіл, ам трекът
жпaintea de Балаклава ші Севастополі до тезъл
девълрілор жпирікошате, ші песте треі зіле ам
деваркат я Въпаторіеа, че дикъ din вара трекътъ
ера квпрінсь de o тікъ гарпіонъ de Францезі,
карії къз ацвторъл жпопоръреи татаре некоп-
теніг adъвцеауз нозе жтъртврі кътръ челе векі.
Спре а авеа о idee decspre асть політіе, деацвпс
есте а шті къ локгіторії еї се композ din пздіні
Гречі ші Армені, ші mai къ самъ de Татарі ші
de Еврі Караїні, аічі ка претгтindene пеквраці.
Лндатъ дюпъ сосіреа язі Омер-Паша, с'ав decsvъ-
літ о таре актівітате до локгітореа жтъртврілор
ші жпормареа знеi тавере жтъртві афаръ de
квпрінсьл Евпаторіеi, тоате ачесте се пініеауз съв
дірекціеа енергікъ а язі Махліс-Паша, къз ацвто-
ръл локгіторілор Татарі карії до памър de 30,000
аічі с'ав рефгціт de зріеа Козачілор. Росіеній дисъ

адъкъндъші amintre de Довъре, аз хотърът а пъ-
льса съ фачет din Евпаторіа a доза edigie de
Калафат, фрепт каре adъпънд о арміе din чеа de
ла Сімферопол ші din ресерве дела Перекоп, съ
жпaintaz асвпра поастъ съв команда Цеперард-
лязі Остен-Савен.

Допълніцат de ачест план, Цепералісітъл язвъ
диспозіціile пе вскад ші не таре, unde афаръ de
кътева вапоаре, васъл de лініе Францез Ханрі IV,
чe de фортьп se афъ жпфінт до арінішів язіпъ
церть, форма о батеріе пътерпікъ каре пе апъра
коаста.

Сътвътъ дюпъ тезъл попдеi, постри Татарі
адъсъръ штіре къ дзвітнії се апроніаz din пар-
теа сатълі Сакі ші а лакълі съраг. Да 2 оаре
dimineada се цілв ві консіліs de ресъл; апои фі-
каре се гръзві я постъл съв дюпъ ordin. Махліс-
Паша къ колонелъл Остон ші из ставъл съв аз
інспектат търіле, адъогънд mai твлте трънє пе
ла пътвріле че пъ-ерав дикъ віде жтъртві. Да
4 оаре dimineadъ ръсвпаръ септале de лартъ,
армія, че ера тъвъртъ до порт се жпaintі къ
артилерія еї пріп вліділе челе жпгвстє а політіеi,
unde жптълндъссе къ yn різ de лъквіторі Фѣгарі,
карії къ фемеi, копії ші вітеле лор кътав скъпаре-
ла порт, аз фост зрит мат оаре каре конфесіе ші
жтързіере.

М.. С. Омер-Паша, пропышіt de масалале ші
торчії аз веніт я търії ші къ съпце ръче жтър-
ціа ordinile сале. Да 5 оаре yn спіон тосковіт,
de націе грек, арпине жптр'зп зпгіз о ракетъ
ка септале пептръ асаллататорі, дисъ decskoperit
fiind до ачел тінѣт фз ші зчс. Атзиче вате-
ріле поастре аз арпине ракете жтмітвоаре, спре
а decskoperi таршъл ті позідіеа дюштаргазіи каре
жпчепзсе а грідина політіеа къ о пътерпікъ ка-
ноадъ.

Фокза de артилеріе фз зрит de yn енергік

атак ам колоанелор де інфатеріе, каре дні таєть се
длайлта сире търї de ынде твнбріле поастре ші
ракетеле днпропікав картече віне петеріте. Ачесте
ші днотвперікв днфръпарь чева шішкагеа днш-
таплві, дар днданть че соареле ръсърпнд дн фада
поастре, кв а са лвкоаре пі скліні ведеріле, Росіє-
ній фолосіндсе de асть педифынъшаре, се арп-
варь кв сътедіе днайлте, ші ав ізбутіт а се
ауропін дн шапцврі, колона de атак, піртъпд скрі
ші скундкіи ав черкат а фаче пнпді престе шап-
цврі, дн каре ініціеріи Францезі ав фост кондас
ана лаквлі. Мн тіжлоквл віні вкспліте гріндже
де пнпмві, че кв съпде ръче Оготаий дн трітметеа
de не парает, ші дн Pocienі черкав а се къцьра
не скрі, алдій днфіцеав вайонета кв съпнаца дн
шіретеле ваплві, се сіяк не вітеріи катаразілор
ші се пеноіав а аукніе не парает, дар de вравії
внпътторі фбрь вчіні ші дншіпні дн шапцврі.
Ачест асалт днфрікопнат фн днпнот de алт доз
колоане, ші тог кв асемене результат, днвът de
сар фі ші таі прелвпіт, анои дн адевър кв кв тор-
дній лор ар фі віпплві шапцвріе ші din трвнбрі-
лор ар фі кльдіт о товіль че де-ар фі фост ші
днфільтрать пнпте тректоаре. Обосіді дн зъдарніче
оцінтеле, каре ле коесть атъда торці, Росіеній дн
ченръ а се ретрага, кннд атвиче дніні орънда дн
Д. С. Ошер-Наша ші а поастре навалеріе демі-
пкуні пнпътровсь, ав інтендіт по Pocienі, че за
днчинят се ретръреаз дн оръндеалъ, дар анои
коашнеле de не Ханрі IV ші de не ваноаре, ї
нисерь дн пноръндеавъ, днвът ретро-гвардіа-
лор се пнреа о фнгъ. Дн асът якісіе фн вчіс
врана Селін-Наша, каріле дн фронтес навалеріе
злєргъпд ші етргъпд: днайлте въеділор! фн дн
шент атін de о коаштъ. Росіеній ав днчинят а
лор кале ірін ардере de сате, din каре колоане de
фнт вегръ днсепоніз кв: о нарге сав дндренітаг
спро Сімфероні, алт сире Нерекон Комікаті-
тетла ав цінк ка в'о 5 баре. Аргінеріеа по-
ст्रъ ав стрікаг З твнбрі дншіпнешті, ав садаг
кътева каръ de атнпнію ші ав кніс ка ла 500
шт. Нерфора поастре дн солдагі есте педи-
семпътторе. Іннь асът дншіпніре Д. С. Ошер-
Наша фн врат de артіе ші де ионор кв шаре
естсіасті, тої съ фідесав да персона ea, съ
съркте шакар чікботеле, кнй съртказ ші калва съх,
еар Ц-пералісітіл кв аерва съв поїд, ткацьшіа
трвпелор че ав десвълт о враввръ вредаікъ de
реинтадіе къштігатъ дн авл тревт да Данъро
Ал пострв Махліс-Наша ав търтврісіг вкпоккта

са активітате ші ацеріте, ті актп не оквпът а
жнде пнпі фортіфікаціїе днтр'пн мода а префаце
Еспаторіеа пн дн Севастополі, че дн ренкітва
Калафат.

Шньп актп гріндина чеа пнпмвіасть ав пъ-
страт аіче не поі Молдовенії кърора din історіе
Крітвя пн «стє стрыін! — О днандхрь de воамтв
кърнать ар фі оторіт не артъшевл тез Наастасі,
деакъ вл ренпде ка пе о шопъръ п'ар фі кълкаг'о
кв пічорвя.

Boind D-Zes воів da реладїи de дрнціріле поа-
стре челе віттоаре,

Хасан-Ефенди,

къпітан дн статва Мацор.

(Din Газета de Молдавія.)

РЪСБОІЧЛЮ ЛІМБІЛОРУ.

Был ръскоів днфрікопнатв, кърві асеменеа ро-
тпвлв пн а таі вкпоккта, сть съ ее порнеськъ
кіарх дн сінвіл аві. Апърье Dóme de ръс-
коівля dinтре поі, аша се рόгъ вісерікапії поштрій
днтрз вна din „ектеніле“ орі „толітвеле“ вісері-
чніті, ам ші віратв, декънд пн таі факъ ші ег
не вънтьредкв din „страна“ дрнцъ орі сънгът;
— десвълкъ „пнамвіл“ рошъпескъ се паре а ръ-
шніе сурдкъ ла рвгъчкіл вісерічіе сале ші къ-
тоте днкінччв пілде пептргъ ергареа пъкатедорв
ворк пн фолосі пнмкв de азі днлінгъ. Тоте літвілє
din пнпжпгвз вакврепштілорв ші алв Іашілорв
с'ак порнітв аснпра аві ші елв тотв пн се покъ-
шите. Тоте літвілє din пнпжпгвз Тжръвепілорв
Сіннілорв, Крішнілорв, Тімішнілорв, Мэр-
шанілорв, Бурсанілорв днні рідікірь канетеле лорз
спре ръскоівле ші рошъпкъ тотв пн вреа а се
съпне! Чето де „породе“ ав тъпекать аснпра
аві, пі елв, рошъпкъ днтрз орвіа еа пн се вкп-
твръ!

Еаръ днчинятвз ръскоівлі в фостя аша:
Чеде 25 „Лігро“, семінгіл алв Газаіеі вені ші пнъ,
екъннпд din посіа Егіпетквзі алв порнігъ съв „но-
вудкіреа“ францілорв Самвіл ав Петръ, на съ
кнпнрпнд пнпжпгвз пнріпділорв лорз дела чеде
45 семінгіл алв „Словелорв“ ші ав цінк ръс-
коівля апі днвзечі. Еаръ кннд ав фостя съ інтро-
літереде дн пнпжпгвз фъгъдіндеі, ав венітв
аснпра Семінгіл мітерелорв ші аснпра Семінгіл
Словелорв пнамврі тлате дела ръсъріт ші дела
ацвз, дела тіеэзіл ші тіеэзьбітв, ші с'а-

фолосітв де ръевоівлв дінтрв еле, ті аз інтратв
ди пътжитв лорв, ші леав фъквтв стрікъчне,
таре, ті аз дзея твале din еле ди робіа Ваві-
лония, ші аз фост вайетв ші пълпстетв таре
ди ачеле семіндї; еарь челе каре аз таі рътаев
ди пътжитв лорв с'ав трасв ші с'ав аскзпс
пріп твалі ші плаігрі ші аз стътвтв пе аколо
ані 8. Ші аз фост веатвд в талтвріе 28, кънд
Словеде аз діченпвтв еарьш а се ашеза пе ла
шесврі ші пріп выле ржврілорв. Еарь кънд а
възвтв ачеста семіндї Літерелорв, аз пъръсітв
ші ачеле твалпї ші аз квтезатв а еші ла шесврі,
еарь ди initia лорв аз адасв tota гра чеа веке
аевира семіндї словедорв. Еарь кънд ш'аэ ди-
черкатв пътєріле, аз възвтв къ amandos соівріле
de семіндї съльвісеръ фбрте форте пріп дікврсле
авторв семіндї, каре кълкасеръ таі твалтв „време“
пътжитв лорв; еарь семіндї лорв, каре ръ-
тьсесеръ пе ла шесврі, се апестекасеръ ші се
корчісеръ къ алте літві дела Елада ші дела
Търкестан, дела Волга ші Рів, ші авіа се таі
штіа діченпвтв лорв. Атвпчі Dzes трімісе пе
„проорочї“ съї каріі стріга ди пастїй: Покыдінь
къ с'ав апрапітв дітиръціа червлі. Еарь про-
орочї din пътжитв лорв съї тътвтв таі твалтв
пептв ди дітиччіреа семіндї словедорв
къ семіндї літерелорв ші аз zics пеатвдай
сьв, ка съ апесече пе фії ачесторв семіндї ші
портвтв лорв ші овічеіріле лорв, къчі ашea есте
воіа татълі. Ші с'ав діченпвтв ачестеквтв се-
міндїлорв дітпревп къ літва лорв, ші проорочї
чей дела 28 аз zics къ есте віно ашea.

Еарь кънд аз фоста авлв 55, сав рідиката
проорочї пътжитв Іашілорв, ші аз аднатв
тотв породвтв дітпревп ші аз zics аз: Проорочї
шінчиніоні с'ав складатв ди тіжалозвтв пеатвдай
пострв, ші стрікъчне таре аз фъквтв проорочї
пътжитв лорв Бъкврштілорв, ші чеі din пътжигвтв
Търпъвнілорв с'ав автвтв таі твалтв din къде
Domпвзі ші аз трасв ди партеа лорв пе начіні
лорв ші аз атвпчіг пе твалтв din фрадії поштрі.
пептв на съ пе стріче літва ші „овічеіріле“ постре
ші съ пе ржнілорв, Бългатілорв пеагре ші „Джелен“
пеагре ші тóте „Іспръвіа“ пеагре ди овіі поро-
дватv.

Еарь кънд аз фост вида адса din авлв 55,
с'а „тобілізатв“ твалдіме de пороаде къ „новъці-
торї“ лорв ди фрвтв. Еарь новъцівгорї лорв
аз фост: Артіквз, Свєсантівз, Вервз, Парте-

чівz, грозавк ші Ціа, фіїка лві Чупе, пе каре
проорочї Іашілорв ди осаждіръ за тбртв пептв
препуств къ ар фі воітв а тврвра випа діделециро
а семіндї Словедорв випа семіндї Літерелорв ші лав
арсв дітпревп къ алці doi повъзвтві горї 8 ті 8
пептв ка съ фіе жъргъв віне прійтв лві Dz-
nezev ші пainte de редчепереа ръсвоівлв.

Еарь фіїндкъ обічевтв пеатврілорв din ачел
века ера, ка таі пainte de а кълка ди пътжитв
стрівн, съ словоъ карте de ръсвоів, с'а складатв
ші дітпевіз випа проорокв din пътжитв лорв Бъквр-
штілорв ші а тріміс карте de паче кътв чеі
din пътжитв лорв, Бърсанілорв*); еарь чеі карі аз
чітіто п'аэ вртв съ діделеч, пептвкъ ера
діквекіді ди датінеле лорв. Атвпчі аз стътвтв ди
пътжитв лорв Сівіапілорв випа върватv, кареле с'а
сокотітв пе сіне тіжлоігорв аз п'ячі Дись
проорочї Іашілорв из с'ав талдітвік въ ачел
тепеірі de паче, чі еі черврь спипреа неконді-
шіопать, пептвкъ еі аша квінтезъ ди картеа
лорв кътв ротън. (Ва зрита.)

„Domпвзе Pedakгорв!“

Альтврата одъ кътв D. Ворніквз Григоріе
Кеза, просфоратв din адевъратв сімп de рек-
попеіндъ ші ди кареа есте кіарвз адевърв, ді-
предп въ dedікаціе ei, віне воеште а о дісерва ди
колонеа стімасіліе Dzшпітале Газете. Ачестай
варватv datoare фіїндзі Moldova ші пріп зритаре
ротжні, фъкліеа вертвдеі сале, съ квініе а фі
иць ди канделарв се літвінізетв тѣтвора, ка въ-
зънідесе фантеле випілор патріоді сеі імігътв ші
аша проішпіндъ кътв перфепціонаре пріп
харегате съ пакетv фі секрі, тарі ші ферічіді, се
дъвдътв пре татълі цертвдеі ті аз літвініор чеі
че есте ди черврь.

Компаратіонї реквпоквтв.
Іанії 1855 Мартів.†)

*) Фбіа пептв тілтв Nr. 6. 1855.

**) Ачесаш Nr. 9, 10, 11, 12. 1855.

***) Телеграфиз ди къдіва Nr. 1855.

****) Ромыніа літерарв Nr. 7, 8, 9.

†) Ачестай адресъ пе трімісе пе лінгъ
ода че зритв. P.

Кътъръ

ВЕНЕРАНДЪЛ БОИЕРІЯ МАРЕЛЕ ВОРНИКЪ

D. D. ГРИГОРИЕ КОЗА,

*Excmimicps ал Калкви шi ал Inctprkцiunei
Ізвлiчe etc. etc.*

О ДЪ

Спро сепвза девоцієи шi ал етернei рекапоштiодi, пептрз къпътателе тарі фачерi de вине шi дотрз аментiреа вертвдiор сале патротиче, падіопале шi четъдепе дi патротеа кърова пврзреа с'аz арътата варватъ тънтьтвоторi дi тiжловка сочietъцi.

С'аz копиъс

де

КъMINAPiBL Г. СъБЛЕСКi.

Ла оказiea зiлei сале опомастiче дi 25. Іанвариe 1855 Шi с'аz просфоратъ de шi тiлдi патротiдi че венереазъ вертвтеа четъдепъ а ачестi варватъ

ОДЪ.

О твъ фiл ал Ромънiе! новъль въстаре, каре Пордi дi фаца та антикъ цеперац'i рошълde Dивъл тiпъ че 'n Капитолiя с' адоръ о денооаръ Йар дi фапте продвчи фрактъ dinastiei ераклиде.

Твъ, дi сiнъл падiоне альпата фiндi, възгръ Натриеа не цепвзъл фiлъл єi реюъскъторъ, Че ка четъдепъ ростръ шi de-апврзре фъкъръ. Аптръ зелъ шi авнегаре пептръ цеаръ шi поноръ.

Чел че 'n скoала власiтъдеi формашi цепъл, сiмдименте,

Шi а ероiлор векiтiеi прототiнъ ai стiдиятъ, Къ-а вертвдеi галансiе 'нал вiедеi фiрмаменте Ка зъл гигантъ пропъшите вртеле дi-ai лисемнатъ.

Карактеръл Харетъдеi ai въдитъ дi тотъ шi 'ппарте Ка ал статвлi тiнiстъ; ка варватъ лiзi прiвятъ, Твъ дi тiмпi тънтьчiвнеi а деfенсiеi стiндартъ Tinс'i престеi сплiкантъ шi 'n певоi л' ai апъратъ.

Бине фачерei плeаada фъцошiндi твъ дiкоанъ Низрреа 'n сочietate te-ai възгътъ дiкквiзратъ De-аспиртъ, de лiнсiтъ, de орфанъ шi de въданъ, De ачел че фъшългеште de дрептатеi лисетатъ.

De ачел жъне, че, дореште се 'нтрe 'n тeмплъ 'нделенчiвнеi

De ачел че пе трiвзъл вре дрептатеа а рости

De ачел че пе катедръ вре-а 'пвеца шiтjинга-исп. De чержндi вътъръ Domps, жаде, тънтьзire ai солi. А орфавлi твъ фостai крескъторiв iшi пърiтe, Шi-аl автвдi сев iарь консюствъ пъстръторiв, Фiсiкъ торалъ репълъстжндi iшi тiа зiл шiтj. Ai шiтjтv таl дiформтаре четъдепъ фолоситоръ.

А амiчилор тъi дiкъ, че опоръ, вiацъ, авере.

Ли печесiтъцi, перiкле, конфiдентъ дi-o 'пкредiпцатъ, Mai твъл дектътъ пе-але тале апъратъ ai къ dзреръ, De пе-амiкъ, de тiранъ а ръпi-се п'аi лъсатъ.

Чел че але тале тоате але-амiчилор а фiре

Ли вiаца 'дi социаъ твъ къ фанта ai пiлiтъ, Патротъ къ стреiпъл асiлъл шi оспедiре

Aз афлатъ ла фокулареа 'дi, tot iпса винеi вепiтъ.

Domiцelъ 'дi стътвтаз твъзелор пеcеквтате

De-ал епохеi Pirineza поz Парнас адъмврiторъ, Азi академъ твъзелор пептръ стъдие трактате Каши Шлатопъ къ амiчii de-адевър фъцi ростiторъ.

Съв мiоiстерiв 'дi афлатъл сколеле пре Мечепате, Шi-академiеа 'пкзетъ пре аз сев дескiзъторъ,

Йар жъпiшea се 'птрвпъръ дi а сале iнтернатъ, Decolatе de свfлареа демонълvi дестрвкторъ,

Кронiчle Ромънiеi ав възгът а лор лътiнъ

Прiн зелоас'дi конiзъкъре ка тiнiстъръ кредитiюсi Плiнind Domnulъl Dорiнda, ш'алор фiлъ dин рiнъ, Лътme лор къ фрiна пресеi dин твъперiче ai скосъ.

Приiмеште а твъдемiреi просфоръ de л'зъл пърiтъ, Dинтре сътеле ачелоръ, четъдепъ че ai салватъ

Пълеа фiлълор, фокареа стръмощасъ твъ фервiтъ Апърънд, лор вiтогрiла ка еров ai сiгвратъ.

Шi-авечiнълi пвтернiкъ dин дрептатеа чеа леасъкъ Ne дрептъ свiта че-адванса, къ-ал тъл ропаl въ

Съ-а съфъртътъ, Пе-а кодъчiстълъ вете, цъсътъръ софiстмеасъ

Че-а iстiциеi онi леагъ, къ реzonъ 'дi ai къртатъ

Къ кът практика секъръ резолътъндъ bindekarе Съ преаферь денaintea теоретiлор че' съ барбе,

De асемiнеа шi фанта каре есте салутаре Denaintea еквiтъцеi че пре дрептъ къ-адевър соарбе.

Къ вертвтеа'дi къ-алтъл цевiз пе алеапъ, пе аваръ, Iпiнiцiодъ дiпtrъ пвтере'дi глорiосъ ai трiвтфатъ!

Фрацилор се'i къпътъ даръ d' еверцетъ къпосъкъпъ харъл

Къ рекапоштiодi етернiл iпояштътъ iаg дiпълдатъ.